

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rigor Moderatus Doctrinæ Pontificiæ Circa Usuras A SS.
D. N. Benedicto XIV. Per Epistolam Encyclicam Episcopis
Italiæ Traditus**

Specimina exhibens Moderationis Pontificiæ, à P. Daniele Concina violatæ

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1749

Art. 3. Argumenta P. Concinae contra hanc opinionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63772)

dico iterum: tanti enim facio P. Ledesma, ut si quis mihi diceret, se sentire velle cum P. Ledesma in hac parte, ego non contradicerem. (e) Ejusdem opinionis circa annum 1577. fuit in Germania MARQUARDUS Episcopus Spirensis, & Amplissimus Senatus Camerae Imperialis. (§. 248.) Insuper auctoritatem Principis in permittendo auctario ultra sortem agnoscunt

ADAMUS TANNERUS *Theol. Schol. tr. 3. d. 4. de Just. q. 7. n. 79.*

ZACHARIAS PASQUALIGUS *Decis. Moral. 183. n. 13. seqq.*

CHRISTOPH. HAUNOLDUS *de F. & F. tr. 9. n. 421. seqq.*

LUDOVICUS BABENSTUBER *Theol. Moral. quam Ethicam super-naturalem Salisburgensem vocat, tr. 7. disp. 6. art. 4. n. 23.*

PAULUS MEZGER *Theol. Scholast. Salisburgens. tom. 3. tr. 13. disp. 43. art. 2. n. 11.*

PLACIDUS BÖCKHN *Comment. ad Jus Canon. lib. 5. tit. 19. n. 10. seqq.*

FELIX POTESTAS *Exam. Eccles. tom. 1. n. 2414. ubi opinionem & rationes Pasqualigi ita refert, ut eis inhæreat.*

DOMINICUS VIVA *de Usur. quest. 3. art. 1. n. 4.*

VINDEX GOBATI *ad prop. 18. n. 25.*

Omitto Juris Civilis innumeros interpretes.

(a) C. 12. XIV. q. 4.

(b) Arg. c. 3. de postul. Pralat.

(c) C. 8. 9. 29. de simonia.

(d) C. 42. ibid.

(e) Ipsæ originales literæ horum virorum sunt in meis manibus. Qui autem scire vult, quis & quantus vir fuerit Jacobus Ledesma, legere poterit ejus elogium in Bibliotheca Scriptorum Societatis JESU: Item apud SACCHINUM *Histor. Soc. Jes. part. 4. lib. 3. n. 15.* ubi fit mentio de ejus scriptis magna ex parte imperfectis, inter quæ haud dubiè liber est, hanc materiam attingens.

§. 143.

Locum jam demus P. Danieli Concinae, cujus argu-
 menta contra P. Pichler recensere lubet ipsis Adversarii
 verbis, non emendatis erroribus contra Grammaticam
 K. 2 æquè

Art. 3.
 ARGU-
 MENTA P.
 CONCINÆ

*contra
hanc opi-
nionem.*

æquè ac charitatem Christianam. Collimant illa ad dicta duo dubia, (§. 139.) scilicet vel Principem non posse Statuto suo subditis imponere obligationem solvendi præstationes quasdam moderatas, vel saltem id non posse ratione mutui. Rogo benevolum Lectorem, ut magna patientia animum obfirmet.

§. 144.

I. Principum potestas in bona subditorum

I. Principes administratores sunt bonorum Principatus: nequeunt certa dominia subditorum transferre: imò electi Principes sunt à populis, ut singulis propria Jura asserant, vindicent, defendantque. Soli Turcarum Imperatores, Tyrannique pro arbitrio in subditorum bona Jus sibi arrogat, usurpantque. fol. 272. (a)

(a) Hac allegatione foliorum designatur tractatus P. Danielis Comincæ, qui inscribitur *Usura contractus trini &c.*

§. 145.

II. Male exaggeratur à Casuistis:

II. Casuistæ, & Pseudopolitici, ut aures Principum demulceant, ut popularem auram aucupentur, altum Principum dominium exaggerant, quin ejusdem vel notionem, vel confinia agnoscant. f. 295.

§. 146.

III. Præsertim ab Ingolstadiensibus circa usuras,

III. Quantumcunque circa bona subditorum permittatur Principi, certè non potest concedi, ut vi alti sui dominiï usuras faciat licitas. Hæc enim esset monstrosa alti dominiï chimæra, f. 259. quæ ex ingeniosorum quorundam nova, prodigiosa, atque inaudita Theologia f. 261. originem atque progressum suum nacta est in universitate Ingolstadiensis. Ova posuit primus P. Adam Tannerus: illa fovit & excussit P. Christophorus Haunoldus, natósque pullos aluit, & saginavit R. P. Vitus Pichler. f. 262. Nam

§. 147.

§. 147.

IV. Quæ lege naturali prohibentur, natura sua mala sunt, nec ab ullo Legislatore possunt fieri licita: usuras autem lege naturali prohiberi, fatetur ipse P. Pichler: consequenter à nullo Legislatore possunt fieri licitæ, utpote natura sua malæ. f. 261.

*IV. quæ
contra le-
gem natu-
ralem,*

§. 148.

V. Nullus inferior abrogare Superioris legem valet: Principes DEO inferiores sunt: ergo Divinas leges abrogare, imminuere, temperare, debilitare nullo modo valent. Consequenter Principes non possunt licitas facere usuras, quas lex Divina prohibet. f. 261.

*V. & Di-
vinam*

§. 149.

VI. Lubet ad incitas revocare R. P. Pichler cum suo acutissimo Gletle, Doctore Salisburgensi, legumque Civilium Professore. Utrosque & cæteros Politicos omnes ad naturalis Theologiæ tribunal appello. f. 298. Quid adversus Jus Divinum & naturæ rationem altum Dominium opponitis? huc ubi ventum, vix habent, quod respondeant Leguleji quidam, scituli, novique politici. f. 290. 291.

*VI. non
possunt fie-
ri licita.*

§. 150.

VII. Nempe usura lucratoria juxta P. Pichler est prohibita Jure naturali & Divino *conditionatè*, videlicet facta positione, quòd Principes oppositum non decernant; tunc enim lex Divina, & naturalis evanescit. Hæc doctrina Principes Deos efficit, & DEUM subjicit Principum regimini. Ignorantem DEUM, sapientes Principes declarat. Legem suam DEUS condidit, sed *conditionatè*, id est, nisi Principes bonum publicum spectantes aliud decernant. Ignoravit ergo DEUS, quid bono publico Principatum, & Regno-

*VII. Lex
naturalis
aut Divi-
na condi-
tionata.*

rum expediat. Suam de usura Divinam & naturalem legem, Principum sapientiæ, & directioni submitit, ut pro temporum opportunitate illa abrogent, temperent, limitent, auferant? Hæc errorum portenta necessariò consequuntur doctrinam P. Pichler. f. 271. Hæretici non adeò delirarunt, ut effingerent leges naturales & Divinas *conditionatas, suspensasque*, & Principum arbitrio suppositas, ut hinc suum in easdem naturales, Divinasque leges iudicium ferrent, utrùm expedirent, necne bono publico &c. f. 286. n. 1. Hæc inaudita & portentosa monstra Patri Pichler, & Gletle reservata erant.

§. 151.

VIII. monströse fingitur:

VIII. Percontamur à P. Pichler, num *altum* Principum *dominium* juri naturali, Divinòque; aut contra, naturale, Divinùmque jus alto Principum dominio subiectum sit? Dilemma istud declinare nequit P. Pichler. Alterutrum concedat oportet: aut *dominium altum* subdit Altissimo; aut Altissimum alto. Si primum: ergo retractet doctrinam suam necessum est, qua asserit, legem naturalem & Divinam, quæ usuram vetat, *conditionatam* esse, id est, alto Principum dominio subiectam, à quo formam, & ultimam determinationem suscipere debeat. Si secundum: nova universi forma, novus ordo, nova regiminis ratio invehenda. DEUS creaturæ, non creatura DEO; non tempus æternitati, sed æternitas tempori; non humana voluntas DEO, sed DEUS potestati hominum subdendus est. Hæc omnia monstra ex doctrina P. Pichler necessariò consequuntur: imò sunt ipsa illius doctrina. f. 299.

§. 152.

IX. Nec illius vestigium os-

IX. Ubinam in Scripturis, in Patribus, in Conciliis vestigium aliquod legis naturalis Divinæ *conditionate*? usuræ vetitæ sunt naturali, Divinæque lege, tanquam absolute
Ju-

Justitiæ repugnantes. Conditio, quam P. Pichler effingit, *currit in*
chimæra est inaudita. Lex quippe naturalis cùm necessaria *S. Scri-*
sit, ab hominum voluntate pendere nequit. f. 270. *ptura.*

§. 153.

X. Ex eo, quòd DEUS Judæis permiserit usuras exigere *X. Male*
ab alienigenis, P. Pichler infert, etiam Principem posse per- *ducitur*
mittere usuras moderatas propter bonum publicum. Mi- *argumen-*
rum est, ab homine Catholico, nedum à Religioso hoc *tum*
obtrudi sophisma, ab omnibus Patribus, potissimùm ab
Ambrosio & Thoma penitus convulsum. fol. 282. Nemo
Catholicorum hæctenus somniavit, ea omnia licere Princi-
pibus, quæ DEUS, ut supremus Dominus operatur. f. 283.

§. 154.

XI. Furtum, inquit P. Pichler, lege naturæ vetitum; *XI. à con-*
& tamen DEUS, ut Supremus Dominus bona Ægyptiorum *cessione*
Hebræis donavit. Id præstitit DEUS: ergo & Princeps? *DEI:*
Polygamiam DEUS concessit: ergo concedet & Princeps?
potest DEUS efficere, ne accessio ad mulierem sit fornicatio:
ergo & Princeps? Hæc sunt dogmata, quæ R. P. Pichler,
commentus est. fol. 270. Quemadmodum lex naturalis &
Divina prohibens usuras, subditur alto Principum dominio,
eadem ratione lex naturalis, quæ simplicem fornicationem
vetat, subdetur alto Principum dominio ob bonum publicum.
Quid quòd omnino certum non est, polygamiam simulta-
neam lege naturæ esse vetitam. Lex prohibens turpe fœnus,
subjacet alto dominio: Secùs lex prohibens uxores plures? cur
hoc? designent *Pichleriani* discriminis vestigium. Sanctis
Patriarchis plures DEUS concessit uxores: illis verò fœne-
randi artem inter seipsos nunquam permisit. Aut ergo
suam doctrinam improbent *Pichleriani*, aut cum Bucero,
Luthero, aliisque nonnullis fateantur, ob bonum publi-
cum, licitum honestumque esse plures habere uxores. f. 300.

§. 155.

§. 155.

XII. Ab homicidio licito:

XII. Neque est paritas cum homicidio potestate publica, vel pro necessaria defensione patrato. Nam qua lege naturali vetitum est homicidium potestate publica iustum? imò quid expressius in scripturis imperatum, quàm homicidium potestate publica definitum? Ubi verò imperatæ usuræ potestate publica approbatæ? f. 270.

§. 156.

XIII. Ant à præscriptione,

XIII. Objectum à Præscriptione petitum, ineptum sophisma est. f. 271. Nullibi enim lege naturali & Divina vetita præscriptio est. f. 270. sed potius præscriptio à Jure Divino, Gentium, naturali & positivo ortum ducit, ejusque mentio fit in ipsa Divina Scriptura, *Judic. c. 11.* Quare TANTO TEMPORE nihil super hac repetitione tentastis? quibus verbis Jephthe titulum præscriptionis allegavit, trecentorum nempe annorum possessionem. Divino ergo Jure confirmata præscriptio legitima est. f. 272.

§. 157.

XIV. Introducta a jure gentium,

XIV. Porro quòd Jure gentium præscriptio inventa fuerit, ex ipsa hac argumentatione, qua Jephthe contra aliam gentem, scilicet contra Ammonitas utitur, facile colligitur, cùm aliàs Ammonitæ eam ut vanam, & ad se non pertinentem rejecissent. Allegatur in hanc rem PLATO, TULLIUS, Leges XII. Tabularum, BELLARMINUS, TOSTATUS. f. 272. 273. seq.

§. 158.

XV. Per leges approbata:

XV. Est igitur Præscriptio remedium Jure gentium inductum, Juris civilis auctoritate probatum. Hinc clarè colligitur, quàm inepta, & captiosa sit cavillatio, qua ex lege præscriptionis legem approbantem usuras inferre contenten-

tendunt illi Professores Universitatis Ingolstadiensis. Fattentur ingeniosi homines, usuram vetitam esse lege naturali & Divina conditionatè: ubinam quæso vetita præscriptio est? f. 276.

§. 159.

XVI. Ipsum Jus naturale bonorum divisionem introduxit: quæ bonorum partitio, atque adeò dominium ab occupatione, seu possessione initium duxit: Jus autem naturæ in hac divisione tranquillitatem humani generis spectavit: huic non minus præscriptio, quàm bonorum divisio confert: ergo eodem Jure præscriptio ac bonorum divisio invecata est. Accedit, quòd in dubiis, id quod securius est, amplectendum dicitur naturæ jus: securius autem est, quando cætera Jura dubia sunt, possessorem non privari fundi occupatione. Tandem jure naturæ voluntas Domini signis externis manifestata, transfert dominium in alterum: hæc autem voluntas in circumstantiis præscriptionis satis manifestata in antiquo possessore adest, dum negligit recuperare rem suam. Allegatur GROTIUS, PUFFENDORFFIUS, FRIDERICUS ININGER, & P. FRANCISCUS SCHMIER. fol. 274. 275.

XVI. Imò
Jure

§. 160.

XVII. Paritas præscriptionis inutilis prorsus est & vana. Nam vi Juris naturalis concessivi bona omnia communia erant: Jure gentium invecata divisio est: hac partitione facta, Jus naturæ suboritur, vi cujus nemo spoliari suis bonis possit absque culpa. Verùm sæpe contingit, ita perturbari, & confundi hæc dominia, ut veri deprehendi Domini nequeant. Tunc opportunum præscriptionis remedium locum habet. Quid hinc ingeniosi homines? ergo Principes, qua ratione, inquirunt, legem præscriptionis ediderunt, eadem legem usuras probantem rogare poterunt. Næ isthæc legitima consequentia! quidquàmne inutilius obtrudi

XVII. Na-
turali,

L

po-

potest? quænam inter usuram, & præscriptionem similitudo? quænam analogia? nulla omnino. fol. 277.

§. 161.

XVIII.
quod præ-
scriptio-
nem mini-
mè prohi-
bet.

XVIII. Sed pressius alio sub aspectu argumentationem dispiciamus. Retineatur fundus, per me licet, vi legitimæ præscriptionis, etiamsi elapso termino, appareat verus dominus. S. Thomas tamen non allegat potestatem transferendi dominia absolutè, sed facultatem puniendi negligentiam dominorum: qua negligentia posita, in ejusdem poenam, bona transferuntur. Quid dicendum, quando nulla præcessit culpa respectu domini, *alibi* explicabo. In præsentiarum iterum ad incitas redigere lubet P. Pichler, ejusque Assèclas. Nunquid jus naturæ prohibet, ne in casu dubio, cum dominia incerta sint, nequeátque verus internosci dominus, legislatores ad puniendam dominorum negligentiam, excitandamque vigilantiam, & sollicitudinem, hoc remedium constituent? Quid juri gentium, quid rationi conformius? quo ergo ausu à præscriptione, naturali Divinóque Juri consentanea, portentosus fit transitus ad inferendam licitam usuræ concessionem? fol. 277. & 278.

§. 162.

XIX. Unde
male ar-
gumen-
tum duci-
tur ad u-
suras,

XIX. Ut argutatio P. Pichler locum haberet, sic instituenda foret. Præscriptio lege naturali prohibita est; & tamen Principes ob bonum commune præscriptionem approbant. Ergo licet usura Jure naturali, & Divino vetita sit, Principum auctoritate concedi justè poterit. Tunc argumentum urgeret. P. Pichler autem à præscriptione omni Jure approbata, ad usuram omni Jure prohibitam argutatur, Logica sanè inaudita. Et tamen hi sunt, qui Logicæ incitiam aliis exprobrant. fol. 278.

§. 163.

Si facunda pecunia sit hominis industria, non secus ac ager, domus &c.; cur lege naturali, Divinâque usuram vetitam *conditionatè* asseris? Eccur ergo utroque jure vetita pecuniæ locatio, si æqualis est, industria humana accedente, facunditas? suum ergo jugulum propriis antilogiis petit P. Pichler, & errores erroribus cumulat. Ab hæreticis mutuatus est pecuniæ facunditatem: proprio verò marte legem naturalem & Divinam arbitrio Principum subdidit. Extrema opposita copulavit, ut portentosam in genere morum chimæram conflaret. fol. 289.

§. 166.

XXIII.
Frustra
obtendi-
tur utili-
tas Reip.

XXIII. Frustra obtenditur utilitas Reipublicæ. Utilissimum sæpe Principatui est, duas habere Principem uxores, ne absque liberis moriatur, bellâque sequantur funestissima. Decreto ergo Reipublicæ poterunt homines pluribus frui uxoribus. fol. 263.

§. 167.

XXIV. Tum
ob evita-
tionem li-
tium:

XXIV. Causæ nunc ad criticen revocantur, quas pro approbandis usuris P. Pichler in medium profert. Prima est *Evitatio litium*. DEUS præcognovitne futuras inter homines lites, dum usuras prohibuit, an easdem ignoravit? si postremum, ignorantem ergo DEUM constituit. Si primum, alterutrum dicendum: aut injustum fuisse DEUM adversus usuras legem condendo, quæ litium & dissensionum fons esset & causa: aut lites non esse approbandarum usurarum causam sufficientem. Insuper lites tamdiu erunt, quamdiu homines: delendæ ergo de Sacris Codicibus tot adversus usurarios comminationes: non ampliùs recitandi in Psalmis textus contra usuram: abrogandæ perpetuò usuræ leges: DEUS injustus, improvidus, ignorans fuit, illas condendo: hæ blasphemix absurdam doctrinam P. Pichler necessariò consequuntur. fol. 283.

§. 168.

§. 168.

XXV. Altera approbandarum usurarum causa, quam P. Pichler assignat, scilicet *facilitas obtinendi mutuum*, blasphemias & horrenda absurda, & hæreses jam indigitatas, re-
novare & confirmare videtur. Nam hac doctrina admiffa, DEUS prohibendo usuras, bonum commune rerum publicarum perturbavit, subditos oppressit, ignorantem se prodidit in publici boni provisione: imò injustitiam maximam irrogavit universo humano generi: injustè atque crudeliter Ecclesia Catholica per tot sæcula vexavit, torsit, oppressitque fidelium conscientias, tot Canones, tot decreta, tot constitutiones nulla restrictione facta contra usuras edendo.
fol. 284.

§. 169.

XXVI. Nunquid quia tu malus es, pervertenda sunt naturæ jura? excogitarine ineptius, aut flagitiosius ratiocinium potest? aut eleemosyna, aut gratuito mutuo succurrendum Christus Dominus vult communibus proximis necessitatibus. Contemnunt, inquiunt, Christiani hanc charitatis legem. Non repugno. Sed quæro, si hæc charitas vigeret, essetne abundanter provisum proximi indigentibus? Id certè Adversarii non inficias ibunt; nulla enim tum usurarum necessitas. At quia refriguit charitas, ideò violanda est lex justitiæ, quæ usuras prohibet? hoc est novæ Theologiæ *genium*, hæc indoles digna sanè, quæ detestatione ac lacymis excipiatur. f. 314. Rationes quæ pro usuris afferunt, haud eis præstant, quæ pro honestanda fornicatione aut Polygamia simultanea, aliisque bene multis afferri possent. Hæc est tota Theologia Adversariorum: quia homines mali sunt, injustum DEUM volunt: & ex unius legis violatione, aliam quoque infringendam esse inferunt.
fol. 315.

L 3

§. 170.

§. 170.

XXVII.
Divites,

XXVII. Istius novæ Theologiæ faciem deformem clariùs perspicies, si quæ de divitibus obtrudunt, audies. Sæpenumero divites nobiles ingenti pecuniæ summa indigent, ad legationem obeundam, conjugia celebranda &c. hanc gratis nemo mutuatur. Quid inde? ideóne usura licita? census faciat: supellectilem, fundos, domos vendat aut oppignoret &c. vel gerat se ut pauperem. Non enim si dives est, premitur pecuniæ inopia; prævidet enim, quæ narrasti, à se peragenda: & opportuno tempore pecunias parat. Quòd si divites improvidi, lufores, prodigi, stultique sunt, quid inde? ne eorum luxus detrimentum patiatur, DEI leges laxandæ, naturæ jura evertenda? fol. 316.

§. 171.

XXVIII.
Aut mer-
catores:

XXVIII. Ad promovenda commercia usuras necessarias clamitant. Verùm potiùs usurarum causâ commercia jacent. Frequenter enim versipelles homines circumveniunt pecuniosos Divites; & dum ingentem pecuniæ summam in manibus habent, foro cedunt, se decoctos pandunt, magno aliorum damno. Longa didici experientia, illos communiter mercatores foro cedere, qui alienis pecuniis negotiantur. fol. 318. Alii autem Mercatores negotiantur, ut divitias augeant. Est ergo licita ab iisdem usurarum perceptio? licet ergo usuris fovere avaritiam, explere cupiditatem, omnium malorum radicem? Licita mercatura est, ut mercatores familiam alant, pauperibus provideant, ut necessaria vitæ, patriæ non desint. Hæc omnia mediocris fortunæ negotiatores præstare valent. fol. 311.

§. 172.

XXIX. Tum
ab subsi-

XXIX. Tertia approbandarum usurarum causa auget erroris gravitatem, scilicet *subsidium ex usuris obveniens Ecclesiis,*

fiis, locis religiosis, viduis, pupillis, & personis miserabilibus &c. Quid? callentiorésne sunt Universitatis Ingolstadianæ Professores, eorum quæ noxia sunt, aut congrua Reipublicæ, quàm DEUS ipse? Curam viduarum, pupillorum, & Religiosorum abjecit ergo DEUS, dum toties usuras prohibuit? fol. 284. 285.

dium Ec-
clesiarum.

§. 173.

XXX. Quarta causa est tranquillitas conscientiarum. Cùm hæc ex P. Pichler rescribo, mihi somniare videor, & delirare. Adeò monstrosa sunt, ut vix in fanam cadere mentem valeant. Cariórne Principibus, ac Patri Pichler conscientiarum tranquillitas est, quàm DEO ipsi? usuras DEUS vetuit: has Principes approbant &c. vix hæc refutari meliùs valent, quàm si cachinnis, & detestationibus excipiantur. fol. 285.

XXX. Tunc
ob tran-
quillita-
tem con-
scientia-
rum:

§. 174.

XXXI. Quinta causa est Præsumptio generalis, quòd in mutuante regulariter, & ordinariè adsit justus alius titulus, aliquid accipiendi ultra sortem. Lex ergo naturalis & Divina usuras vetans, solùm in aliquo raro & extraordinario casu obligat: usurarum ergo scelus rarum & extraordinarium. fol. 285.

XXXI Tunc
ob præsum-
ptionem
genera-
lem.

§. 175.

XXXII. Certè si in orbe Catholico aliqua esset remittendæ Divinæ legis potestas, hæc esset penes Pontifices: isti autem testantur, Divinam legem adversus usuram dispensationi non subjacere. (a) fol. 296.

XXXII. Pa-
pa nec di-
spensatio-
ne.

(a) c. super eo. 4. de usur.

§. 176.

XXXIII. Saltem Papa poterit declarare, usuram approbatam à Principe licitam esse. Atqui Ecclesia Catholica in œcumenico Concilio Viennensi congregata, vetuit statuta Prin-

XXXIII.
Nec decla-
ratione

*reddat u-
suram licit-
am:* Principum usuras approbantia *moderatas*; nam immoderatas nemo, nisi stultus unquam probavit. fol. 296.

§. 177.

XXXIV.

*Multo mi-
nus Prin-
cipes,*

XXXIV. At, inquis, translato dominio bonorum, nullo amplius modo DEI lex violatur: Principes materiam præceptorum immutant ratione alti dominii, qua mutata, lex DEI cessat. Ineptissimæ sunt argutationes istæ. Ignoravit ergo Ecclesia in Concilio Viennensi, ignorarunt Patres, ignorarunt Concilia, ignorarunt Pontifices omnium sæculorum hoc altum Principum dominium, quo usuræ moderatæ honestantur. Ineptæ ergo sunt omnes SS. Patrum adversus usuras quasque declamationes, inepti Canones, ineptæ Decretales omnes. Per summam injustitiam Pontifices Summi Alexander VII. & Innocentius XI. damnarunt quatuor adversus usuras propositiones. Fatuus prorsus fuit Guilielmus Baviaræ Dux, dum anno 1581. consulit summum Pontificem Gregorium XIII. super contractu usuræ suspicioni obnoxio. Sed nondum erant in sua Universitate Ingolstadiensi nati Canonistæ, qui illi recordarentur suum altum Dominium in omnia subditorum bona, ut hac via omnes adversus usuras etiam moderatas, abolere leges posset. fol. 296.

§. 178.

XXXV.

*Quibus
male sub-
jicitur po-
testas Ec-
clesiæ:*

XXXV. Nempe P. Vitus Pichler eo progressus est, ut supremum jus, quo potitur Ecclesia, legis Divinæ interpretandæ, eidem surripuerit, & ejusdem Ecclesiæ potestatem in Divinarum legum interpretatione alto Dominio Principum subjecerit, dum docet Ecclesiam prohibere non potuisse ejusmodi Principum statuta: & hac ratione Ecclesiæ Catholicæ auctoritatem evertit. fol. 294, 295.

§. 179.

XXXVI.

Qua non

XXXVI. Cum Molinæo, Salmasio, aliisque hæreticis foedus iniivit P. Pichler, ut Concilii Viennensis decreto fu-
cum

cum faceret, latebrásque quæreret, dicendo, Concilium *folium im-*
intelligendum esse de statutis, quibus improbum foenus, usu- *modera-*
ra excessiva, mordens, cum læsione charitatis permittere- *tas,*
tur &c. fol. 293. 294.

§. 180.

XXXVII. ARCADIUS Imperator, Theodosii filius, *XXXVII.*
permisit Senatoribus, istorum avaritia sic postulante, me- *Sed mode-*
dietatem centesimæ. (a) In hanc tolerantiam invehitur *ratas e-*
AUGUSTINUS, (b) *quid dicam de usuris, quas etiam ipsæ le-*
ges, & Judices reddi jubent. Hæc atque ejusmodi, MALE uti-
que possidentur, sed non est, quo judice repetantur. Injustè pos-
sideri foenora moderata, imò moderatissima, qualia erant
sex aut quatuor, aut duo in centum, clamat Augustinus.
Sed Judex non erat, qui ad restitutionem compelleret. (c) *ras da-*
mnat:

- (a) *Leg. 4. Cod. Theodos. de usur. lib. 2. tit. 33.*
- (b) *Epistol. 153.*
- (c) *Concina Comment. fol. 198.*

§. 181.

XXXVIII. Disputationi finem impono verbis TER- *XXXVIII.*
TULLIANI (a) *Quam sapiens argumentatrix sibi videtur igno-*
rantia humana, præsertim cum aliquid ejusmodi de gaudiis & fru-
ctibus hujus sæculi metuit amittere. fol. 328. *Sola au-*
tem igno-
rantia
humana
tuctur.

- (a) *Lib. de spectac. c. 2.*

§. 182.

Hanc sophismatum & cavillationum farraginem silen- *Art. 4.*
tio præterire, nefas est. Nolo tamen respondere meis ver- *RESPON-*
bis, cum opinionibus R. P. Pichler in hac materia non ad- *SIONES AD*
hæream. Optabam, ut alius examen institueret, an Ratio- *ARGU-*
nes Conciniæ tantum habeant lanæ, quantum clamoris. *MENTA P.*
Exhibui eas Viro Patris Pichler studiosissimo, utpote ejus *CONCINÆ.*
quondam Discipulo. Ne autem iste verborum, quibus Liber *Discipulus*
Concinianus horret, acerbitate commotus, præ indigna- *P. Pichler,*
M *tionem*